

RESOLUCIÓ del procediment de tutela de drets núm. 24/2013, instat per XXX contra el Servei Català de Trànsit del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya.

Antecedents

Primer.- En data 10/04/2013 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades –per remissió de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades- la reclamació que inicià el present procediment, per la presumpta desatenció del dret de cancel·lació que havia exercit prèviament davant el Servei Català de Trànsit del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya (en endavant, SCT). La persona reclamant aportava documentació relativa a l'exercici d'aquest dret.

Segon.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD i LOPD, respectivament), per mitjà d'ofici de data 11/04/2013 es va donar trasllat de la reclamació al SCT, per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

Tercer.- El SCT va formular al·legacions mitjançant escrit de data 23/04/2013, registrat d'entrada a l'Autoritat el 08/05/2013, en el qual exposava, en síntesi, el següent:

- Que “(...)consta que el Servei Català de Trànsit va resoldre dins del termini de deu dies hàbils la petició de cancel·lació amb el seu escrit de data 27 de febrer de 2013.
En aquest escrit se li informava a la persona interessada que les seves dades personals corresponents a la convocatòria per a l'obtenció del certificat de professor de formació viària de l'any (...) ja no constaven a l'actual web del Servei Català de Trànsit des del passat 12-05-2011, data en què es va publicar la nova convocatòria. És a dir, quan el senyor XXX va sol·licitar la cancel·lació de les seves dades personals, les mateixes ja no constaven penjades a l'actual web del Servei Català de Trànsit.”
- Que: “El senyor (...), el 02 d'abril de 2013 va dirigir una consulta al Servei Català de Trànsit a través de l'oficina virtual de tràmits. En aquesta consulta, el senyor (...) ens informava que si bé les seves dades personals ja no sortien a l'actual web del Servei Català de Trànsit (ja que com hem dit van ser cancel·lades amb data 12-05-2011), si que encara sortien a altres links que dirigien la consulta a l'antiga web de Trànsit.
El Servei Català de Trànsit en data 04 d'abril de 2013, i també via bústia d'email a través de l'oficina virtual de tràmits, va respondre a la persona interessada informant-li que un cop fetes les corresponents comprovacions hi constava que les seves dades personals ja no hi sortien a l'actual web del Servei Català de Trànsit, però que degut a problemes tècnics ja solucionats les dades personals que hi havia a l'antiga web ja s'havien esborrat (sic)”

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Adjunt amb aquest escrit d'al·legacions, el SCT aportava còpia de la documentació següent:

1) Escrit de data 06/02/2013 –registrat d'entrada al Departament d'Interior el 20/02/2013- per mitjà del qual la persona aquí reclamant exercia el dret de cancel·lació davant el SCT en els termes següents: *"(...) sol·licito que cancel·leu les meves dades personals incloses en els vostres fitxers o que siguin objecte de tractament, que es relacionen a continuació:*

(...)

2) Escrit de data 27/02/2013 per mitjà del qual el SCT contestava a la petició de cancel·lació, de la manera següent: *"(...) En relació amb la vostra petició relativa a la cancel·lació, us hem d'assenyalar que les dades la cancel·lació de les quals ens demana en el seu escrit (com a participant en la convocatòria per a l'obtenció del certificat d'aptitud de professor de formació viària de l'any (...)) ja no apareixen a la pàgina web del Servei Català de Trànsit, ja que van ser esborrades quan es van penjar la nova convocatòria de l'any (...)"*

3) Correus electrònics de dates 02 i 04/04/2013 d'ambdues parts.

Quart.- S'ha constatat que al Registre de Protecció de Dades figura inscrit el fitxer *"Cursos per a l'obtenció del certificat d'aptitud de professor/a de formació viària"*, del qual n'és responsable el SCT i que té com a finalitat *"registrar l'alumnat que participa en el procediment de selecció per assistir al curs de formació."*

Fonaments de Dret

Primer.- És competent per resoldre aquest procediment la Directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Segon.- Exposats els antecedents, el primer que convé aclarir és que si bé la persona aquí reclamant ha vinculat la seva reclamació al dret de cancel·lació, a la vista dels termes en què la persona reclamant es va dirigir al SCT per exercir el dit dret, mitjançant escrit de data 06/02/2013 –transcrit parcialment als antecedents- es conclou que la seva pretensió consistia en què el SCT no difongués a través dels enllaços citats en el dit escrit, les dades personals relatives a la seva participació en la convocatòria de l'any (...) el curs per a l'obtenció del certificat de professor de formació viària. Així doncs, la persona reclamant no pretenia que es cancel·lessin les seves dades personals del fitxer *"Cursos per a l'obtenció del certificat d'aptitud de professor/a de formació viària"*, del qual n'és responsable el SCT, sinó que el que feia era oposar-se a que les seves dades figurin accessibles a internet a través dels enllaços citats en el seu escrit de data 06/02/2013.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Així les coses, cal considerar que la persona reclamant exerceix el dret d'oposició, atès que la seva voluntat era la d'oposar-se a un determinat tractament, opció expressament recollida a l'article 6.4 de la LOPD, i que difereix del dret de cancel·lació ja que l'exercici d'aquest últim, comporta que les dades personals de les quals es pretén la cancel·lació es suprimeixin del fitxer que dona cobertura al tractament, mentre que en l'oposició només s'exclouen les dades del tractament al qual l'afectat s'oposa (en aquest cas, difusió a través d'internet).

Tercer.- D'acord amb l'anterior, procedeix analitzar la present tutela de drets des de l'òptica del dret d'oposició, motiu pel qual, és oportú invocar els preceptes que el regulen. Així, l'article 6.4 de la LOPD disposa el següent:

"4. En els casos en què no sigui necessari el consentiment de l'afectat per al tractament de les dades de caràcter personal, i sempre que una llei no disposi el contrari, aquest pot oposar-se al seu tractament quan hi hagi motius fonamentats i legítims relatius a una situació personal concreta. En aquest supòsit, el responsable del fitxer ha d'excloure del tractament les dades relatives a l'afectat."

Així mateix, la regulació del dret d'oposició i el seu exercici es completa amb els articles 34 i 35 del RLOPD, en els quals es determina el següent:

"Article 34. Dret d'oposició

El dret d'oposició és el dret de l'afectat per tal que no es porti a terme el tractament de les seves dades de caràcter personal o se cessi en aquest tractament en els supòsits següents:

- a) Quan no sigui necessari el seu consentiment per al tractament, a conseqüència que hi hagi un motiu legítim i fundat, referit a la seva situació personal concreta, que ho justifiqui, sempre que una llei no disposi el contrari.*
- b) Quan es tracti de fitxers que tinguin per finalitat la realització d'activitats de publicitat i prospecció comercial, en els termes que preveu l'article 51 d'aquest Reglament, sigui quina sigui l'empresa responsable de la seva creació.*
- c) Quan el tractament tingui per finalitat l'adopció d'una decisió referida a l'afectat i basada únicament en un tractament automatitzat de les seves dades de caràcter personal, en els termes que preveu l'article 36 d'aquest Reglament.*

Article 35. Exercici del dret d'oposició

1. El dret d'oposició s'ha d'exercir mitjançant una sol·licitud dirigida al responsable del tractament.

Quan l'oposició es faci basant-se en la lletra a) de l'article anterior, en la sol·licitud s'hi han de fer constar els motius fundats i legítims, relatius a una situació personal concreta de l'afectat, que justifiquen l'exercici d'aquest dret.

2. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud d'oposició en el termini màxim de deu dies a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

En cas que no disposi de dades de caràcter personal dels afectats, igualment els ho ha de comunicar en el mateix termini.

3. El responsable del fitxer o tractament ha d'excloure del tractament les dades relatives a l'afectat que exerceixi el seu dret d'oposició o denegar motivadament la sol·licitud de l'interessat en el termini que preveu l'apartat 2 d'aquest article."

D'altra banda, l'article 18 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

"1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació."

En consonància amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, disposa el següent:

"1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades."

Quart.- Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si el SCT ha resolt i notificat, dins el termini previst per la normativa aplicable, el dret exercit per la persona reclamant, ja que precisament el motiu de queixa de la persona que inicià el present procediment de tutela de drets era el fet de no haver obtingut resposta dins del termini previst a l'efecte.

A aquest respecte, consta acreditat que en data 20/02/2013 va tenir entrada al Registre del Departament d'Interior un escrit de la persona aquí reclamant, mitjançant el qual exercia el seu dret de cancel·lació.

En aquest sentit, cal indicar que la sol·licitud d'exercici del dret d'oposició s'ha de resoldre i notificar en un termini de deu dies hàbils, comptador a partir de la recepció de la sol·licitud (art. 35.2 del RLOPD); termini coincident amb el previst a l'art. 32.2 del RLOPD per al dret de cancel·lació, i que finalitzava el 04/03/2013. Per determinar si es va respectar aquest termini màxim, cal tenir en compte que, de conformitat amb l'article 42.3.b) de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques (en endavant, LRJPA), d'una banda el còmput del termini màxim en procediments iniciats a instància de part –com és el cas– s'inicia des de la data en què la sol·licitud té entrada en el registre de l'òrgan competent per a la seva tramitació. I d'altra banda, que el termini màxim ho és per resoldre i notificar aquesta resolució (art.42.2 LRJPA), de manera que abans de finalitzar aquest termini màxim

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

s'ha d'haver notificat la resolució, o si més no haver-se produït l'intent de notificació acreditat degudament (art. 58.4 LRJPA).

Doncs bé, consta acreditat que la sol·licitud rebuda el 20/02/2013, la va resoldre el SCT per mitjà d'escrit de data 27/02/2013, i per tant, abans d'exhaurir-se el termini màxim, si bé no es va notificar fins el 15/03/2013, és a dir, un cop exhaurit el termini de 10 dies hàbils preceptiu. Val a dir però que als efectes de mesurar si s'havia complert el deure de notificar la resolució en termini, serveix l'intent de notificació acreditat degudament (art. 58.4 LRJPA), intent que constaria però també efectuat fora de termini, en concret el 08/03/2013.

Així les coses, si bé no es pot deixar d'apreciar una actuació diligent del SCT en la resolució de la sol·licitud en un termini breu de temps, atès que la reclamació s'ha basat precisament en l'incompliment del termini previst a l'efecte, el qual certament no es va complir estrictament, procedeix estimar la reclamació de tutela de drets. Tot això, sens perjudici del que es dirà a continuació quant al fons de la reclamació.

Cinquè.- Una vegada assentat l'anterior, convé analitzar el fons de la reclamació, és a dir, si la persona afectada té dret a que les seves dades personals no figurin accessibles a internet a través dels enllaços citats en el seu escrit de data 06/02/2013, com a manifestació del dret d'oposició a un tractament determinat.

Doncs bé, a aquest respecte, tot i que en l'escrit de resposta del SCT es denegava el dret de cancel·lació per les raons que allà s'indicaven, en allò referent a la pretensió concreta de l'aquí reclamant, que com s'ha dit es reconduïx al dret d'oposició, el propi SCT admetia la seva procedència, motiu pel qual li comunicava que *"(...) En relació amb la vostra petició relativa a la cancel·lació, us hem d'assenyalar que les dades la cancel·lació de les quals ens demana en el seu escrit (com a participant en la convocatòria per a l'obtenció del certificat d'aptitud de professor de formació viària de l'any (...)) ja no apareixen a la pàgina web del Servei Català de Trànsit, ja que van ser esborrades quan es va penjar la nova convocatòria de l'any (...)"*

En efecte, la persona ara reclamant tenia dret a què es fes efectiva la seva pretensió, a l'empara del dret d'oposició, atès que concorrien els requisits necessaris: a) d'una banda, que no existeixi una llei que imposi expressament el tractament de les dades de manera que impedeixi l'efectivitat del dret; b) i de l'altra, que la petició d'oposició es fonamenti en motius fonamentats i legítims relatius a una situació personal concreta.

En relació al primer dels requisits, cal tenir present que la publicació al web del SCT d'aquests enllaços referents a la convocatòria d'un curs per a l'obtenció del certificat d'aptitud de professor/a de formació viària que contenen dades de caràcter personal, tot i que seria una difusió que no es dirigia a unes persones concretes sinó a una pluralitat indeterminada, s'hauria de considerar com una comunicació de dades personals, en els termes de l'article 11 de la de la LOPD, de manera que per tal de considerar lícit aquest tractament de dades personals, caldria disposar del consentiment de les persones interessades, o bé d'una habilitació legal.

D'acord amb aquest precepte, per al cas de no disposar-se del consentiment de la persona interessada per a la publicació de les dades de caràcter personal, caldria comprovar si existia una llei que habilités al SCT per dur a terme la comunicació de les dades de caràcter personal que apareixen en el enllaços citats i que fan referència a la convocatòria del curs per a l'obtenció d'un certificat d'aptitud per esdevenir professor/a de formació viària. En aquest sentit, i atès que es tracta d'un procediment de concurrència competitiva, l'habilitació legal per publicar les dites dades de caràcter personal es trobaria en principi a l'article 59.6.b) de la LRJPA, que en relació amb la notificació dels actes administratius integrants d'un procediment de concurrència competitiva, determina que la publicació substitueix la notificació personal, i serà la convocatòria la que indiqui el tauler d'anuncis on s'efectuïn les publicacions dels actes successius. I d'altra banda, l'article 12 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics, determina que: *"La publicació d'actes i comunicacions que, per disposició legal o reglamentària, s'hagin de publicar al tauler d'anuncis o edictes pot ser substituïda o complementada per la seva publicació a la seu electrònica de l'organisme corresponent."*

En definitiva, que tant l'art. 59.6.b) de la LRJPA com l'article 12 de la Llei 11/2007, habilitarien al SCT a publicar dades personals relatives a les persones que havien participat en aquell procés selectiu, al qual es referien els enllaços assenyalats per la persona reclamant en el seu escrit de data 06/02/2013.

Determinada doncs, l'existència d'habilitació legal per publicar aquelles dades personals, cal analitzar si en la persona reclamant concorria un motiu legítim i fundat, referit a la seva concreta situació personal, que justificués el cessament en el tractament de les seves dades personals en els termes que sol·licitava. A aquest respecte, cal invocar el principi de qualitat de les dades, en la seva vessant de proporcionalitat i que es troba regulat a l'article 4.1 de la LOPD: *"Les dades de caràcter personal només es poden recollir per ser tractades, així com sotmetre-les a aquest tractament, quan siguin adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les quals s'han obtingut."*

El precepte esmentat consagra el principi de pertinència o limitació en el tractament de les dades de caràcter personal, principi que impedeix el tractament d'aquelles dades quan no siguin necessàries o proporcionades a la finalitat que justifica el tractament, i d'acord amb el qual s'haurà de limitar el tractament de dades excessives o bé s'haurà de procedir a la seva supressió. A més, en la seva vessant de proporcionalitat, el principi de qualitat de les dades comporta també que la difusió de les dades personals sigui delimitada temporalment al període de temps necessari per assolir la finalitat que justifica la publicació.

Així les coses, es considera que el fet de mantenir publicades fins el 12/05/2011 -tal com ha manifestat el SCT en formular les al·legacions- les dades personals de les persones que havien participat en la convocatòria aprovada per mitjà de Resolució (...), i al seu torn indexables pels cercadors d'internet, es considera excessiva atesa la finalitat que s'havia perseguit quan es van difondre aquestes dades al web. En efecte, la finalitat inicial de la difusió al web d'aquelles dades personals seria la de

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

dur a terme les publicacions preceptives vinculades a la tramitació d'aquell procés de concurrència competitiva, de tal manera que una vegada transcorregut el termini màxim per efectuar al·legacions o impugnacions davant aquells actes, s'esgotarien els efectes de la seva publicació, per la qual cosa d'acord amb l'article 4.5 de la LOPD procediria la seva retirada del web. D'altra manera, en resultar innecessària la seva publicació passat el termini previst, el manteniment de les dades disponibles al web constituïria un tractament que podria ser contrari al principi de qualitat de les dades.

Per tant, el temps transcorregut des que finalitzà aquell procés, és a dir, més enllà del termini màxim per efectuar al·legacions i/o impugnacions d'aquells actes, confirma l'existència d'un motiu legítim per a l'efectivitat del dret exercit en el present cas per la persona afectada, la qual cosa condueix a l'estimació de la present reclamació, també des d'una perspectiva de fons.

Sisè.- De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en el casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del fitxer per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret.

En aquest sentit, consta a les actuacions que el SCT va procedir a eliminar del seu actual web, les dades personals de la persona aquí reclamant que figuraven accessibles i que feien referència a la convocatòria controvertida, i que posteriorment el SCT, arran d'un correu electrònic de la persona reclamant, va eliminar la resta d'informació que encara continuava accessible a l'antiga web del SCT.

Amb tot però, la persona aquí reclamant per mitjà de correu electrònic de data 16/04/2013, informava a aquesta Autoritat que: *"actualment encara es troben en 'caché' els links següents en el buscador Google al cercar els meus cognoms:*

(...)

El que si que han procedit ha eliminar és el contingut d'aquestes pàgines, com es pot comprovar al clicar en elles(...)"

Doncs bé, en relació amb aquest darrer correu electrònic, val a dir que en data 23/04/2013 s'ha comprovat que ja no figuren indexats al cercador d'internet "google" els enllaços assenyalats. De tota manera, per al cas que novament aparegués aquesta informació indexada en algun cercador d'internet, atès que aquesta ha desaparegut del web del SCT -i també de l'antiga web-, tal circumstància podria obeir al fet que la dita informació es mantingués a la memòria cau del cercador. Davant aquesta eventualitat, la persona reclamant podria exercir el dret de cancel·lació davant aquest cercador, de conformitat amb allò que determina l'article 16 de la LOPD i 31 i següents del RLOPD. I per al cas, que la dita petició no fos atesa o la resposta per part del cercador no fos satisfactòria, la persona reclamant podria formular una reclamació de tutela de drets davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, doncs seria l'autoritat de control competent per tractar-se de webs que resten dins el seu àmbit competencial.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

En definitiva, per les raons exposades, es considera que en el cas present, no procedeix efectuar cap requeriment al SCT perquè en el moment de dictar-se aquesta resolució estimatòria, s'ha constatat que el SCT ja hauria fet efectiu el dret d'oposició exercit per la persona aquí reclamant.

Setè.- Sens perjudici del que s'ha dit anteriorment, es considera oportú recomanar al SCT -en relació amb els documents que continguin dades de caràcter personal que publiqui al seu lloc web- que per tal de garantir el respecte al dret a la protecció de dades de caràcter personal i minimitzar així les amenaces que per a aquest dret fonamental suposa l'actuació dels cercadors d'internet, tingui en compte allò que estableix la Recomanació 1/2008 de l'Agència Catalana de Protecció de Dades sobre la difusió d'informació que contingui dades de caràcter personal a través d'Internet, especialment en allò relatiu a la implantació d'una sèrie de mesures (especificades a l'apartat 16.b) per evitar que els cercadors indexin els continguts de les pàgines web i consegüentment facilitin la recopilació de dades de caràcter personal per a finalitats diferents a aquella a la qual obeeix la publicació.

Per tot el que s'ha exposat,

RESOLC

Primer.- Estimar la reclamació de tutela formulada per XXX contra el Servei Català de Trànsit del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, sense que resulti necessari efectuar cap requeriment al SCT, atès que ja hauria fet efectiu el dret d'oposició de la persona reclamant, segons el que s'ha assenyalat al fonament de dret sisè.

Segon.- Notificar aquesta resolució al SCT i a la persona reclamant.

Tercer.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

La directora,

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, 17 de juny de 2013